2026/258

2.2.2026 г.

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2026/258 НА СЪВЕТА

от 29 януари 2026 година

за разрешаване на засилено сътрудничество относно създаването на заем за Украйна

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 329, параграф 1 от него,

като взе предвид исканията, отправени от Кралство Белгия, Република България, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Естония, Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Република Хърватия, Италианската република, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Република Полша, Португалската република, Румъния, Република Словения, Република Финландия и Кралство Швеция,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като взе предвид одобрението на Европейския парламент ([1]),

като има предвид, че:

(1) На 24 февруари 2022 г. президентът на Руската федерация обяви военна операция в Украйна и въоръжените сили на Русия започнаха непровокирана и неоправдана военна агресия срещу Украйна. Тази незаконна агресивна война е грубо нарушение на териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна, както и нарушение на забраната за употреба на сила, залегнала в член 2, параграф 4 от Устава на Организацията на обединените нации, която е императивна норма на международното право, и на останалите принципи на Устава.

(2) От началото на непредизвикана и неоправдана агресивна война на Русия Съюзът, неговите държави членки и европейските финансови институции мобилизираха безпрецедентна подкрепа за икономическата, социалната, финансовата и отбранителната устойчивост на Украйна. Тази подкрепа съчетава подпомагане от бюджета на Съюза, по-специално чрез макрофинансова помощ съгласно Регламент (ЕС) 2022/2463 на Европейския парламент и на Съвета (макрофинансова помощ +) ([2]), механизма за Украйна съгласно Регламент (ЕС) 2024/792 на Европейския парламент и на Съвета ([3]) и механизма за сътрудничество по заемите за Украйна (МСЗУ) съгласно Регламент (ЕС) 2024/2773 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), и чрез подпомагане от Европейската инвестиционна банка и Европейската банка за възстановяване и развитие, напълно или частично гарантирано от бюджета на Съюза, както и допълнително финансово подпомагане от държавите членки.

(3) На 9 септември 2025 г. Украйна подаде официално искане до Международния валутен фонд (МВФ) за нова програма за покриване на допълнителните си нужди от финансиране за периода 2026—2029 г. Ако бъде изпълнена, тази програма ще последва успешното изпълнение на съществуващата програма на МВФ, съгласно която Украйна е приключила осем прегледа, като същевременно се отчита продължаващата агресивна война на Русия. Способността на МВФ да продължи с новата програма зависи от получаването на достатъчно финансови гаранции от други партньори, включително от Съюза.

([1]) Одобрение на Европейския парламент от 21 януари 2026 г.

([2]) Регламент (ЕС) 2022/2463 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за създаване на инструмент за предоставяне на подкрепа на Украйна през 2023 г. (макрофинансова помощ +) (ОВ L 322, 16.12.2022 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2463/oj).

([3]) Регламент (ЕС) 2024/792 на Европейския парламент и на Съвета от 29 февруари 2024 г. за създаване на механизъм за Украйна (ОВ L, 2024/792, 29.2.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([4]) Регламент (ЕС) 2024/2773 на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 2024 г. за създаване на механизъм за сътрудничество по заемите за Украйна и за предоставяне на извънредна макрофинансова помощ на Украйна (ОВ L, 2024/2773, 28.10.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2773/oj).

(4) На 23 октомври 2025 г. 26 държави членки поеха ангажимент да посрещнат неотложните финансови нужди на Украйна за периода 2026—2027 г., включително тези, свързани с нейните военни и отбранителни усилия. Тези държави членки подчертаха и критичната необходимост да се гарантира, че Украйна продължава да бъде устойчива и разполага с необходимите бюджетни и военни средства, за да продължи да упражнява неотменимото си право на самоотбрана и да противодейства на агресивната война на Русия, и потвърдиха отново, че Съюзът ще продължи да предоставя, в координация с единомислещи партньори и съюзници, всеобхватна политическа, финансова, икономическа, хуманитарна, военна и дипломатическа подкрепа на Украйна и нейния народ. Освен това тези държави членки стигнаха до заключението, че цялата военна подкрепа, както и гаранциите за сигурност за Украйна ще бъдат предоставяни по начин, който напълно зачита политиката за сигурност и отбрана на някои държави членки и който взема предвид интересите на всички държави членки в областта на сигурността и отбраната. 26-те държави членки се съгласиха също, че в съответствие с правото на Съюза активите на Русия следва да останат блокирани, докато Русия спре своята агресивна война срещу Украйна и компенсира Украйна за нанесените от войната щети, и приканиха Комисията да представи варианти за финансова подкрепа за Украйна. На същата дата Европейският съвет заключи, че агресивната война на Русия срещу Украйна и последиците от нея за европейската и световната сигурност в една променяща се среда представляват екзистенциално предизвикателство за Съюза.

(5) Финансовото положение на Украйна налага отпускането на финансова помощ от Съюза да се извърши най-късно през второто тримесечие на 2026 г. За тази цел Комисията представи на 3 декември 2025 г. пакет от предложения, включително предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на репарационния заем за Украйна и предложение за регламент за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 ([5]). Взети заедно, тези предложения съдържаха два варианта за даване на отговор на неотложните финансови нужди на Украйна за периода 2026—2027 г. Предложението за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 бе направено с цел да се позволи мобилизиране на необходимите бюджетни кредити в бюджета на Съюза за финансова помощ за Украйна над таваните на многогодишната финансова рамка, определени в същия регламент. Без това изменение условните задължения, произтичащи от репарационния заем за Украйна, трябваше да бъдат подкрепени от гаранции, предоставени от държавите членки на доброволна основа.

(6) На 12 декември 2025 г. Съветът прие Регламент (ЕС) 2025/2600 ([6]), който също беше част от пакета от предложения, представен от Комисията на 3 декември 2025 г.

(7) След представянето от Комисията на пакета с предложения за финансова помощ за Украйна, в Съвета се проведоха интензивни консултации по елементите на този пакет, по-специално по предложението за регламент за създаване на репарационния заем за Украйна и по предложението за регламент за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093. От тези консултации стана ясно, че изменението на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 с цел да се позволи условните задължения, свързани с помощта за Украйна да бъдат подкрепени чрез мобилизиране на необходимите бюджетни кредити от бюджета на Съюза над таваните на многогодишната финансова рамка, е важно условие за някои държави членки, за да подкрепят репарационния заем за Украйна. Някои държави членки обаче не бяха склонни да подкрепят евентуалните разходи, свързани с такива бюджетни кредити и условните задължения, свързани с този заем.

(8) В заключенията си от 18 декември 2025 г. Европейският съвет постигна съгласие да предостави заем на Украйна от 90 милиарда евро за периода 2026—2027 г. въз основа на заемане на средства от страна на Съюза на капиталовите пазари, подкрепено от маржа в бюджета на Съюза. В заключенията на Европейския съвет бе посочено също така, че чрез засилено сътрудничество съгласно член 20 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) по отношение на инструмент, основан на член 212 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), мобилизирането на ресурси от бюджета на Съюза като гаранция за този заем няма да се отрази на финансовите задължения на Чешката република, Унгария или Словакия.

([5]) Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

([6]) Регламент (ЕС) 2025/2600 на Съвета от 12 декември 2025 г. за спешни мерки за преодоляване на сериозните икономически затруднения, причинени от действията на Русия в контекста на агресивната война в Украйна (ОВ L, 2025/2600, 13.12.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2600/oj).

(9) След 3 декември 2025 г. подготвителните органи на Съвета, включително Корепер, заседаваха неколкократно, за да постигнат споразумение по набора от актове, предложени от Комисията, включително предложението за регламент за създаване на репарационния заем за Украйна и предложението за регламент за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093. На 19 декември 2025 г. Корепер призна невъзможността за постигане в разумен срок на целта на заема чрез предложения от Комисията пакет от законодателни и правни актове с участието на Съюза като цяло. Тази оценка взе предвид спешната нужда от финансова помощ за Украйна. В нея бе констатирано също така, че инструмент, предоставящ заем на Украйна, и измененията на Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093, които такъв инструмент би изискал, могат да бъдат приети, като крайна мярка, единствено чрез комбинация от единодушни споразумения по предложението за регламент за изменение на посочения регламент и решение за разрешаване на засилено сътрудничество относно създаването на заема за Украйна съгласно член 212 от ДФЕС, като разходите, произтичащи от изпълнението на този акт, с изключение на съответните административни разходи за институциите, се понасят от участващите държави членки в съответствие с член 332 от ДФЕС.

(10) На 20 декември 2025 г. Кралство Белгия, Република България, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Естония, Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Република Хърватия, Италианската република, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Република Полша, Португалската република, Румъния, Република Словения, Република Финландия и Кралство Швеция изпратиха съвместно писмо до Комисията с искане тя да представи на Съвета предложение за решение за разрешаване на засилено сътрудничество, което има за цел и обхват да предостави заем на Украйна в размер на 90 милиарда евро за периода 2026—2027 г. въз основа на заемане на средства от страна на ЕС на капиталовите пазари, подкрепено от маржа в бюджета на ЕС, в приложение на точки 3 и 4 от заключенията на Европейския съвет (EUCO 24/25), както и точка 8 от текста относно Украйна, подкрепена твърдо от 25 държавни или правителствени ръководители (EUCO 26/25).

(11) Финансова помощ за трети държави съгласно член 212 ДФЕС не е изключителна компетентност на Съюза съгласно член 3, параграф 1 от ДФЕС. Следователно предоставянето на финансова помощ на Украйна чрез засилено сътрудничество в съответствие с условията, предвидени от Европейския съвет в неговите заключения от 18 декември 2025 г., попада в области, които не са от изключителната компетентност на Съюза.

(12) Засиленото сътрудничество, разрешено с настоящото решение, подкрепя различни цели, които ще укрепят интеграционния процес на Съюза в съответствие с член 20, параграф 1 от ДЕС. Първо, предоставянето на финансова помощ на Украйна ще допринесе за постигане на целите на Съюза, установени в член 3 от ДЕС, и по-специално да насърчава мира и сигурността в Съюза и по света, както и устойчивото развитие на Европа, основаващо се, наред с другото, на балансиран икономически растеж и ценова стабилност. Финансова помощ за Украйна спомага за смекчаване на последиците от действията на Русия за сигурността и икономиката на Съюза и съседните държави. Поражението на Украйна би повишило риска от агресия от страна на Русия срещу една от държавите членки или съседна на Украйна държава, включително страни кандидатки и би имало преки и непреки последици за сигурността и икономическото положение в Съюза. Последиците за икономиката на Съюза от агресията на Русия биха били още по-тежки, ако Украйна не е в състояние да подкрепи фискалните усилия, необходими за продължаването на военните ѝ усилия. Второ, тъй като Украйна е държава кандидатка за присъединяване към Съюза, подкрепата на Съюза е стратегическа инвестиция в мира, сигурността, стабилността и благоденствието в Европа и поставя Съюза в по-добра позиция за справяне с глобалните предизвикателства, като същевременно допринася за изпълнението на Регламент (ЕС) 2024/792, по-специално чрез реформи за върховенство на закона, реформи на публичната администрация и укрепването на демократичните институции, които са основни предпоставки за присъединяване към Съюза. Трето, предоставянето на финансова помощ на Украйна е от полза за вътрешния пазар и предоставя по-големи икономически и търговски възможности както за Съюза, така и за Украйна, като същевременно подкрепя постепенното трансформиране на тази държава, включително чрез изпълнението на плана за Украйна, изменен с Решение за изпълнение (ЕС) 2025/2157 на Съвета ([7]). Четвърто, Съюзът е изправен пред рязко влошаване на неговата сигурност, не само поради продължаващата заплаха от страна на Русия и ускорения преход на икономиката ѝ на военни релси и динамиката на войната в Украйна, но и поради несигурността, произтичаща от появата на геополитическа ситуация, в която Съюзът трябва значително да увеличи усилията си за осигуряването на автономност на своята отбрана. В този контекст предоставянето на финансова помощ на Украйна спомага за постигането на цели, които са от полза за

([7]) Решение за изпълнение (ЕС) 2025/2157 на Съвета от 17 октомври 2025 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2024/1447 за одобряване на оценката на плана за Украйна (ОВ L, 2025/2157, 27.10.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/2157/oj).

укрепването на европейската отбранителна технологична и индустриална база в контекста на инструментите и програмите на Съюза, насърчаващи сътрудничеството с Украйна в областта на отбранителната промишленост, и по-конкретно Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета ([8]) и Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета ([9]) за създаване на Програма за европейската отбранителна промишленост.

(13) Засиленото сътрудничество, разрешено с настоящото решение, е в съответствие с Договорите и с правото на Съюза и трябва да бъде организирано по начин, който не засяга вътрешния пазар и икономическото, социално и териториално сближаване. То не следва да представлява препятствие пред търговията между държавите членки или дискриминация при подобна търговия, нито да нарушава конкуренцията между тях.

(14) За изпълнението на засиленото сътрудничество, разрешено с настоящото решение, се изискват разходи, различни от съответните административни разходи за институциите и условни задължения, свързани с финансова помощ, предоставена чрез заема за Украйна, които трябва да бъдат гарантирани над таваните на многогодишната финансова рамка за финансова помощ.

(15) Засиленото сътрудничество, разрешено с настоящото решение, трябва да зачита компетенциите, правата и задълженията на неучастващите в него държави членки. Неучастващите държави членки не следва да допринасят за финансирането на разходите за засиленото сътрудничество или за покритието на гаранцията за условните задължения, свързани със заема за Украйна. Поради това неучастващи държави следва да имат право на корекция в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета ([10]). Тази корекция следва да покрие разходите, свързани със засиленото сътрудничество, разрешено с настоящото решение, и всички евентуални искания за плащане по гаранцията за условните задължения, свързани със заема за Украйна.

(16) Засиленото сътрудничество, разрешено с настоящото решение, е отворено във всеки един момент за всички държави членки, които желаят да участват в него при условията, определени в настоящото решение. Всички държави членки, които се присъединяват към засиленото сътрудничество, следва да участват във финансирането на разходите за засиленото сътрудничество от началната дата на тяхното участие в засиленото сътрудничество съгласно член 331, параграф 1 от ДФЕС. Всички новоприсъединили се държави членки следва също така да осигурят покритие на гаранцията за условните задължения, свързани с подкрепа по заема за Украйна, поети от началото на засиленото сътрудничество от Съюза, с цел осъществяването на заема. За тази цел посочените държави членки следва да участват, от началната дата на тяхното участие в засиленото сътрудничество съгласно член 331, параграф 1 от ДФЕС, със съответния пропорционален дял, във всяко искане за плащане по гаранцията за условните задължения, включително в исканията, свързани с условни задължения, които Съюзът е поел с цел осъществяване на това засилено сътрудничество преди тази дата,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

На Кралство Белгия, Република България, Кралство Дания, Федерална република Германия, Република Естония, Ирландия, Република Гърция, Кралство Испания, Френската република, Република Хърватия, Италианската република, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Великото херцогство Люксембург, Малта, Кралство Нидерландия, Република Австрия, Република Полша, Португалската република, Румъния, Република Словения, Република Финландия и Кралство Швеция се разрешава да установят засилено сътрудничество помежду си относно създаването на заем за Украйна при условията, описани в настоящото решение, като за целта прилагат съответните разпоредби на Договорите.

([8]) Регламент (ЕС) 2025/1106 на Съвета от 27 май 2025 г. за създаване на инструмента „Мерки за сигурността на Европа (SAFE) чрез укрепване на европейската отбранителна промишленост“ (ОВ L, 2025/1106, 28.5.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

([9]) Регламент (ЕС) 2025/2643 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2025 г. за създаване на Програма за европейската отбранителна промишленост и рамка от мерки за гарантиране на своевременната наличност и доставка на отбранителни продукти (Регламент ПЕОП) (ОВ L, 2025/2643, 29.12.2025 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/2643/oj).

([10]) Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 г. относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства (ОВ L 168, 7.6.2014 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/609/oj).

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на 29 януари 2026 година.

За Съвета

Председател

K. KALLAS